

ADIJO ARBITRAŽA

JOŽE BARTOLJ

Pravzaprav vsako poletje, v zatišju počitnic in dopustov, ko si večino želimo le miru in oddiha, izbruhne kaka afero. Čas kislih kumaric, kot temu času pravimo v žargonu, so včasih začinili s kako škofovsko pridigo ob 15. avgustu. Letos nam ni bilo treba čakati tako dolgo, kajti poletje nam je prineslo prvovrstno meddržavno, diplomatsko afero, povezano z arbitražnim sporazumom in prisluškovanjem. Afera bo imela nedvomno spet dolgosežne posledice za meddržavne in dobrososedske odnose.

Običajni slovenski in hrvaški državljani smo se v zadnjih dveh letih, od hrvaškega vstopa v Evropsko Zvezo in začetka arbitražnega sporazuma za določitev meje, bolj ali manj umirili. Problem smo preložili v mednarodne sodniške kroge in na podlagi podanih dokazov čakali na razsodbo. Ko smo se odpravljali na dopust, ni bila prva tema vprašanje meje v Piranskem zalivu, tudi na različnih spletnih forumih ni bilo toliko nestrpnosti. Ampak mir je bil očitno le navidezen. Politika (tako njihova kot naša), ki ji očitno ustreza, da so meddržavni odnosi vedno nekoliko napeti, je poskrbela, da se mejna zgodba vrača na začetek.

Mnogi pravniki sicer dvomijo o tem, ali se vprašanje določitve meje res lahko vrne na začetek. Odstop od meddržavne pogodbe pred mednarodnim sodiščem, namreč ni nekaj običajnega. Poleg tega bi morali najprej počakati na razsodbo sodišča in potem pod vprašaj postaviti njegove ugotovitve. Pravnoformalno so prisluškovalni prisluhi na ozemlju sosedne države nelegalni, še posebej, če jih najprej objavijo časopisi, in ne morejo biti upoštevani kot sredstvo, ki bi lahko vplivalo na razsodbo. Lahko pa dodobra razburijo javnost in natanko to se je tudi zgodilo. Ustvaril se je vtis, da se je hrvaška stran odločila od sporazuma odstopiti zato, ker se zgodba ne odvija povsem njej v prid. Zato so tudi šli z obdolžilnim posnetkom v javnost preko medijev, čeprav vsi vemo, da so posnetki nastali s pomočjo tajnih služb. Če nič drugega, so s tem razkrili gnili amaterizem naše diplomacije, ki so ji očitno varnostni protokoli španska vas. V času pametnih telefonov, Wikileaks, curljanja informacij iz različnih državnih inštitucij, mora biti tudi povprečnemu uslužbencu gospodarske družbe, kot je denimo Mercator, jasno, da mu lahko prisluškujejo, ker so v ozadju ekonomski interesi. Tudi sam se zavedam, da nam novinarjem lahko sledijo in preverjajo, kaj pišemo in s kom si izmenjujemo informacije. Iz navedenega res čudi naivnost nekaterih državnih, še posebej diplomatskih uslužbencev, ki se kličejo kar na domače telefone in razpravljajo o državnih skrivnostih. Lekcija je še toliko bolj boleča, ker je vložek velik.

Pred leti sem zapisal, da bi se morali sami že na začetku samostojne poti potruditi, da bi v naši medsosedski zgodbi našli rešitev, v kateri bi bili zmagovalci oboji. Zmagovalci pa smo lahko le, če vsak malo popusti. Če ne, smo vsi na slabšem. Rešitev, o kateri sta se pogovarjala Sekolec in Drenikova, ki že odstopila, sicer za Slovenijo ni najboljše. Ni taka, kot je bilo stanje na terenu 25. junija 1991, zato se je težko strinjati s tezo, da se tehtnica bolj nagiba na slovensko kot hrvaško stran. Kljub temu je Hrvate očitno zmotila bolj, naši diplomati pa pregovorno nekaterih stvari ne znajo držati za zobmi. To prakso je sicer že pred časom uvedel večni minister Erjavec, ki je za neko lokalno televizijo povedal preveč in si zato iz Zagreba prislužil pritožbo, iz Haaga pa opozorilo.

Pot dogovora o poteku meje med državama bo torej še dolga. Kot pravimo, da je v ljubezni vse dovoljeno, je očitno še več dovoljeno v politiki. Kajti vprašanje meje in dogovora o njej bo na koncu politično. Karkoli bodo že sklenili sodniki, pravniki, zgodovinarji in še kdo, bo morala potrditi politika. Parlamenta obeh držav bosta tak ali drugačen sporazum morala sprejeti ali zavrniti. Do takrat bo tema meje lahko dobrodošla predvolilna tema tako pri nas kot na Hrvaškem. Volitve pa so, kot vemo, vsake štiri leta, včasih celo prej. In če premier neke države presodi, da mu ugled pri volivcih drastično upada, bo temo meje lahko izkoristil še pogosteje.

Največja skrb pri tem pa je, da smo žrtve politike in njenih nedogovorov vedno mali ljudje. Tisti, ki prečkamo mejo, sedimo na dopustu v gostilni na kavi, z domačini na oni strani klepetamo o teži življenja. Dokler v sogovorniku vidimo zgolj človeka s podobnimi problemi in uspehi, kot jih imamo sami, je to ena zgodba, ko pa v njemu vidimo sovražnika, ki se je polakomnil našega ozemlja, potem nismo več daleč od prepira ali celo pretepa.

Napenjanje mišic na očeh javnosti je torej jalovo in ne more prinesiti rešitve. Ko bodo politiki na tej in oni strani meje to spoznali, bomo naredili prvi korak na poti k zblizanju stališč. K temu nas konec koncev zavezuje tudi članstvo v Evropski uniji in drugih mednarodnih organizacijah.

(Časnik.si)

Kako naprej s Hrvaško

Po škandalu s prisluhi je Slovenija namesto Jerneja Sekolca, ki je odstopil, za svojega novega sodnika v Haagu, ki bo določil mejo s Hrvaško, imenovala predsednika Meddržavnega sodišča Ronnyja Abrahama. Premier Miro Cerar je dejal, da je Slovenija s tem poskrbela za neovirano nadaljevanje dela arbitražnega sodišča.

A Hrvaška vseeno vztraja, da arbitraže ni več mogoče nadaljevati. Uresničila je grožnjo o začetku postopka za prekinitve arbitražnega sporazuma s Slovenijo, saj naj bi Slovenija bistveno kršila določbe tega dokumenta.

Takšen sklep je najprej izglasoval sabor, nato ga je potrdila vlada v Zagrebu in slovenskemu zunanjemu ministru poslala diplomatsko noto o tej odločitvi.

Hrvatska je tudi že razrešila svoji agentki pri arbitražnem sodišču, s položaja pa je odstopil hrvaški sodnik Budislav Vukas. Hrvaška tako ni poslušala opozoril arbitražnega sodišča, naj se strani vzdržita dejanj, ki bi lahko poslabšala spor in ogrožala njegovo delo, niti se ni ozirala na zaskrbljenost Evropske komisije, ki realne izbire arbitražnemu postopku v tem primeru ne vidi.

Da bi iskanje novih poti pomenilo vrnitev k stari praksi nezaupanja in nesporazumov med državama, je v poslanici poudaril slovenski predsednik Borut Pahor. »Nikoli več se ne bi rad vrnil v tako razpoloženje javnosti, ko je miroljubna in dobrososedska politika označena za neumno. Bilo je prehudo in prenevarno.« Po njegovem imamo vsi, ki verjamemo v mir in prijateljstvo, odgovornost, da se znova potrudimo za vzpostavitev in okrepitev medsebojnega zaupanja. »To nikoli ni lahko, vedno je težko, vendar je dobro in na koncu lepo.« Dejal je še, da zaupanje ni samoumevno, ampak si je treba zanj iskreno prizadevati. »Verjamem v prijateljstvo, ker je to edino, kar si za prihodnost zaslu-

Predsednika Jadranka Kosor in Borut Pahor. Drugi časi.

žimo mi in naši otroci.«

Da so se njegovi dvomi ob sprejemanju arbitražnega sporazuma izkazali za pravilne, je za Radio Ognjišče dogajanje komentiral strokovnjak za pomorsko pravo Marko Pavliha.

Mnenja je, da gre za spretno potezo, ko je predvolilno kampanjo znova osredotočila na arbitražni postopek za rešitev meje. Da se je lotila tudi tako radikalnih sredstev, kot je vohunjenje, da se je dokopala do določenih podatkov, in se zdaj sklicuje na mednarodno pravo, da je arbitražni sporazum ne zavezuje več. »To bo bržkone rešilo politično strujo, ki zdaj vlada na Hrvaškem, saj je že popolnoma potonila, a si je s tem mehanizmom spet izborila popularnost.«

Pavliha pa je tudi prepričan, da bi Slovenija mejno problematiko s Hrvaško morala urediti pred njenim vstopom v Evropsko zvezo. »Arbitražni sporazum je sicer bil ena od možnih oblik rešitve spora, a je bil prelabo izpogajan. Bil je pod pritiski ZDA, Evropske zveze in še koga. A takrat smo imeli škarje in platno, da dobimo tisto, kar želimo dobiti, dokler Hrvaška ne postane članica Evropske unije.« Če trenutne godlje, kot ji pravi, državi ne bosta mogli rešiti, ne vidi druge možnosti, kot zamrznitev spora za deset, dvajset let.

Nadškofa Stres in Turnšek

Nadškofiji Ljubljana in Maribor sta sporočili, da je apostolski nuncij v Republiki Sloveniji msgr. Juliusz Janusz posredoval sporočilo Kongregacije za škofo glede statusa upokojenih nadškofov msgr. dr. Antona Stresa in msgr. dr. Marjana Turnška, ki sta se pred dvema letoma odpovedala svojima službama.

»Vernikom Katoliške cerkve v Sloveniji in slovenski javnosti sporočava, da naju je kardinal Marc Ouellet, prefekt Kongregacije za škofo, v sporočilu obvestil, da se oba upokojena nadškofa lahko brez omejitev vključita v pastoralno in drugo življenje Cerkve, kot to predvidevajo splošna in posebna določila. Za obe nadškofiji je to vesela novica, saj bosta nadškofa lahko po svojih močeh in sposobnostih prispevala svoj delež pri pastoralnem poslanstvu in rasti božjega kraljestva,« sta v sporočilu zapisala ljubljanski in mariborski nadškof; msgr. Stani-

slav Zore in msgr. Alojzij Cvikl.

Moralni teolog dr. Ivan Štuhec je izrazil veselje, da bosta lahko upokojena nadškofa vodila različne slovesnosti, birmala in pomagala tudi pri delu škofovskih konferenc. V primeru, da jima bo s strani konference podeljen mandat za katero od področij bosta postala tudi člana Slovenske škofovske konference.

Za tem pa je ljubljanski nadškof metropolit Stanislav Zore, v ponedeljek, 3. avgusta, zaslužnega profesorja ljubljanske univerze, nadškofa Antona Stresa, imenoval za rektorja Katoliškega inštituta. Ustanovo bo vodil skupaj s člani sveta in direktorjem Andrejem Nagličem.

Prizadevanje za ustanovitev Katoliške univerze v Sloveniji še naprej ostaja glavno poslanstvo Katoliškega inštituta. Za nadškofijo Ljubljana to pomeni širitev pastoralne dejavnosti Cerkve na Slovenskem in njen dolgoročni prispevek k skupnemu dobremu.

Znotraj Katoliškega inštituta že deluje Fakulteta za poslovne vede. Njena naloga je prenašanje spoznanj družbenega nauka Katoliške Cerkve v ekonomijo, ki je ena najpomembnejših področij udejstvovanja človeka za njegovo materialno blagostanje in socialno pravičnost.

VTISI IZ SLOVENIJE

27. romanje treh Slovenij

(Od našega dopisnika)

Vreme bo.

Ali po skavtski filozofiji: vreme je vedno primerno, le človek ni primerno opravljen zanj.

Ivo Jevnikar

Vremenska napoved je že deset dni prej javljala, da bo na nedeljo, 2. avgusta, za 27. romanje treh Slovenij na Sv. Višarje deževno vreme. Zato je kar kmalu padla v vodo misel za peš romanje (še kot spokorno romanje ni šlo, kaj šele, da bi ob njem uživali). Kot moderni romarji smo se z gondolo povzpeli do cerkve in med seboj vedrili čemerno, kapljajoče vreme v smislu *al mal tiempo, buena cara ...*

Za cerkvijo je mikrofoni in zvočnik že čakal na govornika. Letos sta organizatorja, Zveza

slovenskih izseljenskih duhovnikov v Evropi in Rafaelova družba, povabila časnika Iva Jevnikarja iz Trsta, ki je svojim besedam dal naslov »70 let po dogajanju, ki je spremenilo vse 'tri Slovenije'«. Pa je v svoji sintezi objel še več časa; izhajal je iz stoletnice pričetkov bojev na soški fronti in na ureditiv, ki je bila pred tem. Njegova analiza preteklosti in sedanjosti, podana v slabi uri, je vredna branja.

»V slabi uri« je mišljeno v časovnem razmahu. Za vremenski opis pa bi bila pravilnejša oznaka »huda ura«, ker je ves čas nenehno deževalo in veter je onemogočal dežnikom izvršitev njihove naloge,

tako da smo bili kar dobro mokri. No, za hudo uro še ni bilo tako hudo, ker smo bili mokri, ni pa se ne bliskalo, ne treskalo, ne grmelo.

Kaj hitro smo se podali v cerkev, saj je tam bilo zavetje ne samo za duše, ampak tudi pred mokroto in mrazom. Letos je daroval sveto mašo upokojeni ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran, ki je somaševal skupaj z duhovniki iz izseljenstva, zamejstva in iz matične Slovenije. (Msgr. Uran je reden sodelavec na Višarjah: spoveduje, mašuje, poje ...). V polni, a ne natpani cerkvi, je petje vodil zborček Marijinih sester.

Med tem je zunaj vreme pokazalo nekoliko bolj prijazen obraz. Vsaj toliko, da ni bilo potrebno držati odprtih dežnikov. To je seveda pripomoglo, da sta bila klepet in izmenjava novic med redkimi a zvestimi obiskovalci prijetnejši. Videti je bilo tudi kakega *Argentina*.

Čisto pošteno povedano: če bi ne bilo to romanje treh Slovenij, bi si tudi mi premislili in prestavili romanje na Sv. Višarje na vremensko primernejši dan. Ob prihodu so nas pozdravili oblaki, ki so zakrivali cerkev in vasico, dež nas je požegnal z obiljem. Kot nagrado za zvestobo se nam je ob odhodu oblačna zavesa malo odkrila, da smo videli v dolino.

Da bi nam sonce obarvalo skalnate vrhove naokoli, tega pa nismo dočakali.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Nahajamo se na pragu prvega odkritja, kako dejansko stoji argentinska politika. Primarne volitve, ki bodo potekale to nedeljo, bodo pokazale smer prihodnjega razvoja in določile strategijo, po kateri se bodo ravnale tako vlada kot opozicija.

Kaj in zakaj sploh volimo? Obvezne, odprte in istočasne primarne volitve (PASO), naj bi določile kandidate znotraj strank in povezav. Izbrali bomo, vsak v stranki, ki mu je najbolj po godu, kdo bo kandidat za predsednika države, za guvernerja province, za državni in provincijski parlament, za župana, občinske svetnike in šolske svetovalec. V nekaterih primerih in provincih dolžina volilne liste presega meter, kar je popoln nesmisel. Nemogoče je, da bi človek vedel, koga sploh izbira za to ali ono kandidato. Te volitve so obvezne in izostanek se kaznuje kot predvideva zakon. Primarne volitve je vzpostavila sedanja vlada, ko je to prišlo njenim namenom. Sedaj pa so se spremenile v past, v katero se lahko ujamejo eni in drugi kandidati. Predstavljajo neke vrste predvolilno anketo, ki lahko vladi škoduje, ker ne dospe v najboljših okoliščinah. Predvideno je bilo, da bodo glavna kandidatna mesta vladne stranke predhodno določena, pa je namen padel v vodo, ko minister Randazzo ni hotel sprejeti kandidature za buenosaireskega guvernerja. Sedaj se za to mesto potegujeta minister Anibal Fernández in predsednik poslanske zbornice Julián Domínguez. Med njima pa poteka tako krvav boj, da se v vladi resno bojijo, da bo to škodilo končnemu izidu. Javno se govori o dejstvu, da bi Scioli rajši videl zmago Domíngueza. Anibal, čeprav je v boljšem stanju za zmago, nima dobrega ugleda med neodvisnimi volivci in bi lahko vladi škodoval na splošnih volitvah. Njegov kandidat za podguvernerja pa je bivši moronski župan Sabatella, ki je precej osovražen med predmestnimi župani.

Zadnji udarci. Pred volilnim molkom, se je razvila še zadnja, kruta bitka na tem področju. Preteklo nedeljo zvečer je na TV programu časnika Jorge Lanata objavil vrsto pričevanj, ki mečejo hude dvome na Fernándezu in ga prikazujejo kot nevarno zapletenega v trgovino proizvodnje in prekupčevanja mamil. Že to, samo po sebi, je dovolj resno, čeprav je v Argentini težko, da bi spremenilo usodo

kakih volitev. Nevarno je, ker je minister javno vrgel sum na svojega tekmeca in tudi na guvernerja Sciolija. Ni še jasno, kakšne posledice bo imelo to na izid nedeljskih volitev, a vsekakor ni pozitivno za vlado. Tudi ankete ne kažejo najboljšo. Vladni strategji so od vsega začetka skušali ustvariti med ljudmi prepričanje, da je »Scioli že zmagal«. Pred časom je isto geslo v prid gospe Cristine sijajno vplivalo na ljudsko voljo in pripomoglo k njeni zmagi v prvem krogu. Sedaj ne kaže podobno. Buenosaireski guverner res na anketah osvaja prvo mesto, a ni verjetno, da bi zmagal v prvem krogu. V drugem se mu pa lahko zaplete. Prav zato so se glavni tekmeci (Macri, Saenz, Carrió) prejšnjo soboto skupaj fotografirali, da spričo vladne razprtosti pokažejo enoten nastop, ki jim edini lahko prinese upanje na dober nastop. Proti vladi so ostro nastopili tudi na kmetijski razstavi. Predsednik Kmečke zveze Miguel Etcheverre je v uradnem govoru kmetom naravnost naročal, naj ne volijo vladnih kandidatov. Za Sciolija je bil hud udarec tudi, da je minister Kicillof govoril o novem davku na prazna stanovanja. To odbija zlasti srednji sloj, ki si ga je guverner skušal v zadnjem trenutku osvojiti.

Medtem pa ... V nedeljo zvečer bomo vsi viseli na televizijskih zaslonih v upanju, da se sreča nagne na stran tistih, ki so nam simpatični, ali jim bolj ali manj zaupamo. A medtem, ko čakamo na te prve odločilne trenutke (končna odločitev bo padla oktobra), se gospodarski in socialni položaj zapleta. Vlada je res dosegla, da si je julija potrošnja opomogla, a za neprijetno ceno znova rastejo inflacije, ki je po privatnih ugotovitvah julija spet preseгла 2 odstotka. Stanje v industrijske sektorju pa se tudi ni izboljšalo. Argentinska industrijska zveza ugotavlja, da je v obdobju 2011-2014 zaprlo nad tisoč industrijskih podjetij. V zadnjem letu je na tem področju izgubilo delo okoli 16.000 zaposlenih in zadnje čase ni niti enega novega delavnega mesta. Vse nove zaposlitve so v javni upravi. Te dni je, na primer kovinsko podjetje Siderca, iz skupine Techint, začasno ustavilo delovanje in s tem prizadelo 3.300 uslužbencev. Medtem, ko industrijski obrat ne deluje, delavci prejema 85% plače. To se je izpeljalo s pristankom sindikata, kar pomeni, da je položaj res obupen.

Nikogar ne pokopljejo z iPadom

Tone Rode

Kaj pomeni resnično živeti? To vprašanje redko srečaš v medijih. Zato si pozitivno presenečen, če nanj naletiš prav v kulturni reviji *The New Yorker*, postavi ga pa Matthew Crawford, eden izmed trenutno najbolj trendovskih ameriških filozofov, ki se dosledno predstavlja tudi kot mehanik motociklov. Zakaj? Za Crawforda je živeti predvsem vzpostaviti odnos s fizičnim svetom, kakršen je. Živeti in biti svoboden zanj pomeni »spretno se spopadati« z zaprekami in razočaranji resničnosti, npr. ko igraš inštrument, popravljaš motor, vzgajaš otroka ali jadraš. Srečati se z resničnim je, kot pravi, »v osnovi erotično«, saj nas odnos »vleče iz samih sebe in nas vodi k lepoti stvarnosti«. To pa je ideja, ki je v nasprotju z razumevanjem sodobnega človeka, za katerega je svet skupek ovir, ki preprečujejo, da bi uveljavljali svojo voljo. Tehnologija obljublja svet brez fizičnega trenja, kjer ničesar ni v napoto umu. Tehnološki model virtualne resničnosti človeka predstavlja kot nekaj abstraktnega, ukoreninjenega v umu in ne temelječega na telesu. Crawford meni, da je za sedanje stanje krivo razsvetljenje in njegovo pojmovanje svobode. Opozarja, da s povečevanjem izbire kot viškom svobode uničujemo vse, kar dela življenje zanimivo. Zato so za Crawforda najbolj smisla polne aktivnosti v življenju tiste, ki zahtevajo odpoved drugim odprtim možnostim in ukvarjanje z resničnostjo fizičnega sveta. Učijo nas ponižnosti. Dobra primera sta mizarstvo ali igranje kitare. Mizarstvo predpostavlja, da boš pri delu verjetno moral prestati razočaranje, napake, frustracijo, morda celo poškodbo, vendar boš ob koncu obogaten z izkušnjo, zaupanjem vase in objektivnim kriterijem za presojanje lastnega dela in dela drugih.

To je temelj za bolj samozavestno individualnost in ne nazadnje tudi za bolj demokratično skupnost. Kitarista zagotovo ne posreduje takšnega občutka svobode kot ga npr. mobilni telefon, v smislu nešteti odprtih možnosti, dostopnih na klik. Kitarista mora v kitaro vložiti veliko truda in časa, vendar ga prav ta odnos osreči, obogati in osvobaja. Nihče ne prosi, da bi ga pokopali z iPadom, marsikdo pa bi šel v grob s kitaro. V katoliškem razumevanju resničnosti je ustvarjeni fizični svet neločljiv od vsakega poskusa obrazložitve tega, kar smo. Ustvarjeni smo za svoboden odnos s sočlovekom in z Bogom. Odrešeni smo z dušo in telesom, posamezniki, vendar del skupnosti. Blagrov ni mogoče uresničiti brez našega fizičnega posega v svet okoli nas. V času, v katerem se zdi, da je vse mogoče, kar se nam porodi v glavi, je Crawfordova misel kot piščevetna vetera, kot glas prvobitne zdrave pameti. Je potrditev, da so klasične in tudi krščanske vrednote danes edina resnična kontrakultura. In da so magnet, ki še privlači.

(Družina)

RAZMIŠLJANJA
OB ZMEDI

Nespoštovanje besed razvrednoti resnico in s tem ohromi zaupanje v družbi.
Nespoštovanje človeškega dela razvrednoti pravico, kar družbo pogreze v razredni boj.
Nespoštovanje ljubezni razvrednoti človeka, kar končno privede družbo v razkroj.

MK

NAŠI ŠOLSKI TEČAJI

Alojzijeve proslava

V nedeljo 12. julija smo se udeležili Alojzijeve proslave. Začela se je s sveto mašo, ki jo je daroval g. Franci Cukjati, za vse žive in mrtve katehete. Vodstvo sv. maše je bilo na skrbi Jegličeve šole ABC. Med sv. mašo so peli učenci Baragove šole.

Mašnik nam je med pridigo dal za zgled oba zavetnika mladine: Alojzija Gonzaga in Alojzija Grozdeta.

Po maši smo se zbrali pred spomenikom padlih junakov. Voditeljica Prešernove šole, gospa Andrejka Papež Cordoba, je spregovorila nekaj besed v spomin in počastitev žrtev druge svetovne vojne in komunistične revo-

lucije. Otroci so nato recitali pesem »Spomin junakom« anonimnega avtorja. Za zaključek smo vsi skupaj zapeli »Moja domovina«.

Nato smo se preselili v dvorano in nestrpno čakali na prizor »Luna gre na potep«, v izvedbi Balantičeve šole.

Pred nastopom je voditeljica Jurčičeve šole ga. Ani Klemen Boltežar, v imenu odsotne šolske referentke, lepo pozdravila vse navzoče in poudarila pomen Alojzijeve proslave.

Končno se je odprl zastor. Na odru so se prikazali malčki v pisanih pižamah in zapeli pesmice. Igrali so: Altini Martin, Arenhard Žužek Zofija, Čop Marjana,

Dellacasa Poglajen Tomaž, Dellacasa Poglajen Valentina, Grilj Anika, Indihar Mathias, Klarreich Santiago, Martins Valentin, Modic Sara, Nicastro Tekavec Jani, Oblak Nataša in Radoš Delfina. Kar naenkrat so nastopili marsovčki: Amalfi Tekavec Nace, Bonino Martin, Bruno Valentin, Goljevšček Ivan, Grilj Martin, Magister Matej, Malovrh Andrej, Modic Andrej, Selan Peter, Selan Valentin, Zupanc Mariano in Zupanc Valentin, ter pokazali kaj znajo. Za njim pa Sonček,

Urbančič

Ivan, ki je spraševal, kje je Luna. Nazadnje se je prikazala Luna, Vombergar Lucijana. Olepšale so jo zvezde: Amalfi Tekavec Meci, Bruno Ljudmila, Grilj Cecilija, Magister Cintja, Pugelj Kamila, Pugelj Karolina in Taboada Grilj Kamila. Oblaki: Erjavc Bojan, Goljevšček Nikolaj, Javoršek Tomaž, Magister Ivan, Magister Nejko, Miklič Santiago, Zupanc Aleks in Zupanc Matija. Priskočila je tudi Zvezdica zaspanka: Nicastro Tekavec Viktorija in zvezdice: Altini Jana, Čop Alenka, Indihar Anne Sophie, Modic Eva, Oblak Katerina, Pugelj Cintija, Radoš Viktorija,

Selan Ljudmila in Zupanc Katja. Vse kar se je dogajalo sta pa natančno opazovala zvezdogleda Malovrh Avguštin in Miklič Martin.

Po nastopu se je ga. Ani Klemen Boltežar iskreno zahvalila voditeljici Balantičeve šole ge. Ireni Urbančič Poglajen, učencem, učiteljicam, za režijo, in staršem za vsestransko sodelovanje.

Ga. Irena Poglajen se je nato tudi zahvalila vsem ostalim, ki so pomagali pri tem prijetnem prizorčku: Za rekvizite so skrbeli Claudio Selan, Danica Malovrh, Laura Martins Pugelj ter Ivana Tekavec. Za petje Kristina Skvarča Šenk in Veronika Malovrh. Scenski prostor: Claudio Selan in očetje otrok Balantičeve šole. Zvok, mikrofoni in luči: Marta Petelin, Matjaž Groznik in Aleks Šuc. Programa je oblikovala Cecilija Urbančič.

Za konec pa še naša zahvala in čestitke Balantičevi šoli, saj smo tudi mi šli »Z Luno na potep«.

M.S.

PRIČEVANJE

Vaški stražar in domobranec Stane Mustar (2)

Nagovor g. Staneta Mustarja na domobranski proslavi, v nedeljo 28. junija v Našem domu v San Justu.

Partizani so oblegali grad en teden, noč in dan, največ s težkimi minometalci. Ker niso imeli uspeha, so pripeljali še 150 milimetrski top ter streljali direktno v debelo grajsko zidovje in ga, seveda, predrli.

Ker tudi z rušenjem gradu niso komunisti dosegli svoje zmage, so dobili domačina Rupar, da jim je pokazal skrivni vhod. Splazili so se v grajsko poslopje.

S to izdajo domačina se je prenesla borba na sam grad. Z rafali s podstrešja je sovražnik obvladal hodnike. Končno se je vnelo še skladišče streliva.

Po »slovesni« obljubi partizanov, da lahko vsak stražar svobodno odide na svoj dom in po zaobljubi stražarjev, če bi sovražnik - naš brat - prelomil

obljubo, bomo preživeli brez-kompromisno nadaljevali borbo, je sledila predaja.

Vrata so odprli le toliko, da je šel ven komaj po eden izmed stražarjev. Prvo, kar sem zagledal zunaj, je bil italijanski oklopni avto in njihovega oficirja, ki ga je vodil.

Za nas, preživele, so prinesli dolge vrvi in nas po dva in dva z žico vezali nanjo. Bili smo strašno žejni. Zaradi eksplozij min je odpadal omet, da se je močno kadilo, kar nam je sušilo grla. Nekatere žene domačinke so prinesle vodo, da bi nam olajšale žejo med potjo, ko so nas gnali proti Velikim Laščam, a partizani so jih surovo odganjali. Posebno partizanke so bile krute.

V Velikih Laščah so nas zaprli v silos pri železniški postaji. Drugi dan so nas ločili. Komandante posebej, starejše stražarje posebej, nas pa, ki smo bili pod orožjem samo nekaj časa tudi

posebej. Z bratom sva bila podzavestno oba trdno prepričana, da bodo njega z vso gotovostjo usmrtili. Ne da se popisati slovesa dveh mladih bratov »za vedno«. Za vedno me je zaznamovalo.

Proti mraku so dvanajst komandantov trdno zvezali in jih gnali na usmrtitev. Ker se je enemu posrečilo razvezati vezi in pobegniti, so ostale postrelili kar na cesti pred postajo. Tam je padel moj brat. Drugi dan so nas prepeljali v Kočevje. Meni in dvema kolegoma se je po enem tednu posrečilo pobegniti. Šli smo v smer proti Dobropolju. Potem sva se pa dva skrivala skupaj. Podnevi v gozdu, ponoči pa po kozolcih. Enkrat zaslišiva brnenje letala in kmalu zagledava letake, ki jih je odvrгло. Hitro poiščeva enega in bereva. V Ljubljani general Rupnik organizira Slovensko Domobranstvo.

To je bilo za naju kot da se je nebo odprlo. Še smo ljudje, še je

nekdo, ki misli na nas.

Vsi, kar nas je ostalo v Dobropolju, smo šli sredi novembra 1943 v Ljubljano ter se pridružili Domobrancem. Dodeljen sem bil v 24. četo. Po enomesečnih vajah smo šli 6. januarja 1944 v sklopu treh čet v Velike Lašče in tam ustanovili postojanko.

Na splošno smo imeli zelo pogoste spopade v okolici, ki je zelo valovita in gričevnata. Pozneje so nas premaknili v Višnjo goro in kmalu zatem pa na Ig. Tam nas je dosegla usoda, da smo morali zapustiti našo lepo Slovenijo.

Bila je nedelja, ko smo se poslovili z Iga, se pomaknili do Črne vasi in naslednje jutro preko Ljubljane in Ljubelja na Koroško. Ko smo prečkali Dravo, smo doživeli žalosten dogodek, ob pogledu na kup orožja, ki so ga morali odložiti Domobranci že pred nami. Tudi mi smo ga z otožnim srcem odložili. Potem

pa je sledil še žalosten pohod proti Vetrinju.

Nekako čez teden dni so Angleži prosili naše poveljstvo za 50 vojakov za delo v njihovem bataljonu. K temu sem bil določen tudi jaz. Odpeljali smo nas v Rožek k Angležem. To je bila za nas rešitev strašne kalvarije, ki je sledila za naše soborce, ki so jih izročili komunistom.

Če bom živel ne vem še koliko let, se ne bom nikoli dovolj zahvaljeval Bogu za rešitev. Po sedemdesetih letih, nam srce zadrhti ob misli na naše mučence. Kakšni fantje, zdravi, pošteni, verni! Bili so cvet naroda! Pa so jih komunisti pobili kot klavno živino.

Da sem preživel Turjak, Vetrinj in pred kratkim doživel devetdeset let življenja, ni moja zasluga. To so božja pota, ki niso naša pota.

Slava junakom!

(Konec)

SAN MARTIN

Slovenski dom - varuh spomina!

Pri zamisli letošnje domobranske proslave nas je nagovorila pesem *Slovenski dom na tujem*, v kateri Branko Rebozov našteva naloge naših slovenskih domov:

»V teh domovih potrjujemo, kdo smo, / obtoženi izdajstva kljubujemo v zvestobi;

/ z Bogom, dedi in pradedi obnavljamo zavezo, / in nanjo zaprisegamo svoj mladi rod, / naj domovine staršev ne pozabi, / naj ostane v veri Bogu zvest, / naj spomin na pomorjene brate in njihove / morilce ohranja in sporoča iz roda v rod ...« Ob teh verzih se je porodilo geslo Slovenski dom - varuh spomina, ki je 28. junija privabilo na spominsko proslavo sanmartinsko družino.

V kapeli zavoda Srca Jezusovega smo se pri nedeljski sveti maši v molitvi spomnili pokojnih domobrancev in žrtev komunistične revolucije. Mašnik g. Igor Grohar je pridigo zaključil: »Ustvarjeni smo, da živimo z Bogom. Jezus nam je odprl vrata nebes, da vsi vstopimo z Njim v večno življenje z Očetom.« Tako verujemo in tako upamo.« Mašno bogoslužje je ubrano spremljal Slovenski pevski zbor iz San Martina pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic.

Takoj po sv. maši smo v gostinskem prostoru Doma nadaljevali s proslavo. Varuh spomina nas je z verzji *Škofjeloškega soneta I.* (dr. Milan Komar) spremljal po poti spomina. V besedi in slikah smo se spomnili žalostnih dogodkov iz leta 1945. Ogleдали smo si posnetke prejšnjih domobranskih proslav in se spomnili vseh tistih članov, ki so se zvesto udeleževali žalnega praznika. Na zaslonu smo videli, kako pri Zvezi slovenskih mater in žena ter v Rožmanovi šoli počastijo padle junake. Učenke in učenci pa so bili radovedni, od kod in zakaj je babica prišla v Argentino in nam prirčno podala pesem *Babica, povej* (Frančiška Reja). Sledili sta še recitacija *Raíces* (Gregor Papež) in pesem *Teharska legija* (Mirko Špacapan), ki jo je doživetvo zapel sanmartinski zbor in bivši pevci.

Omenjene pesmi, v zamisli

BALANTIČEVA ŠOLA

Proslava slovenske samostojnosti

Mesec junij - mesec žalovanja in veselja, ki veje od prejetega božjega blagoslova. Kako spojiti dve dejstvi, ki

stojne Slovenije. Zbrali so se pred kapelico Marije Pomagaj in molili za domovino po nagovoru, ki ga je pripra-

izzivata v duši toliko nasprotujočih si čustev? Tragedija slovenskega naroda, ki je izgubil na tisoče življenj pod komunističnem terorjem, in veselje ob dolgo zaželeni samostojnosti slovenske države. Ob dogodkih, ki pretresejo zgodovino naroda, se človek zaveda, da božja pota niso naša pota ...

Tako so tudi učenci Balantičeve šole razmišljali, ko so dan pred spominsko proslavo obhajali 24. obletnico samo-

vila učiteljica Marija Zupanc Urbančič. Z temi besedami jih je navduševala: »Slovenija ni le kraj kjer stoji Triglav, kjer tečejo slovenske reke, kjer živijo slovenski državljani. Slovenija je tudi v naših srcih, Slovenija je tukaj, kjer govorimo in se učimo slovensko. Slovenija je povsod, kjer se izven meja še ohranja slovenska kultura, kjer se po 70. letih še pogovarjamo slovensko, se žrtvujemo za vse kar je slovenskega. Zato se tudi danes spominjamo vseh žrtev, naših staršev, starih staršev in prednikov, ki so nam posredovali ljubezen do slovenstva ...«

Velika skupina staršev ja nato prisostvovala kratkemu in prirčnemu nastopu otrok, ki so recitali Kunčičevo Vnuk poje (5. in 6. razred) in Kuntnerjevo Družina (7. in 8. razred). Otroški zborček je pod vodstvom ge. Kristine Skvarča Šenk ganljivo in z zagonom zapel pesem Sloveniji. Lepo ozadje, ki ga je pripravila Cilka Bregar Bruno pa je povzdignilo praznovanje nove obletnice Slovenije. Bog daj, da bi še dolgo zvenela pri nas slovenska beseda in ne bi nikoli obledel ponos na narod iz katerega izhajamo!

VB

d.n.

ANDREJ POZNIČ

Naša naloga (3)

Nagovor pri maši ob priložnosti domobranske proslave v nedeljo, 7. junija 2015, v Slovenski hiši v Buenos Airesu.

Zato vas zdaj prosim, da bi to delo začeli sočasno z nujnim preoblikovanjem skupnosti. Če je narodno/politično poslanstvo končano, pa menim, da ni končano duhovno poslanstvo, ki ga lahko skupnost prevzame nase. To je poslanstvo javnega in občestvenega zadoščevanja za grehe našega naroda, ter vztrajna molitev in priprošnja za njegovo ohranitev in prenovo. Ta misel ni moja, temveč je v skupnosti že dolgo prisotna. G. Marko Kremžar je velik zagovornik te misli, a spomnim se tudi procesije v Lujanu (morda pred 30. leti), ko je g. msgr. Orehar nosil spravi križ po tistem veličastnem trgu pred baziliko. Danes bolje razumem to gesto, kakor sem jo takrat, ko sem se v resnici spraševal »kaj sploh dela« in »zakaj«. Nisem še razumel pomena solidarnosti in pripadnosti, kakor to delam danes. Kljub vsemu, se mi je dogodek vtisnil v spomin ...

Križ, simbol naše vere, je orodje prekletstva spremenjeno v znamenje odrešenja in vir vseh milosti. Križ je ključ, ki lahko odpre zapornice milosti, ki so jih dosegle množice naših mučencev tistega strahotnega maja 1945. Oni prosijo za nas pred nebeškim oltarjem. Prošnja mučencev je vedno sprejeta in uslišana. Postane Božja prošnja, saj mučenci kličejo »Do kdaj Gospod, do kdaj« boš pustil

neporavnane račune? Sveto pismo nam lepo odkriva, da prosijo Boga maščevanja. In Bog odgovarja: »Meni gre maščevanje, počakajte«. A kaj, dragi bratje in sestre je lahko Božje maščevanje?, če nam Bog sam ne dovoljuje, da bi si vzeli pravico v svoje roke in povrnili po svojih željah in občutkih? Odgovor poiščimo v Svetem pismu, kjer piše »Nočem smrti grešnika, ampak da se spreobrne in živi«. Božje maščevanje je lahko torej le milost, ki iz sovražnika dela prijatelja. Božja milost, ki iz prošnje mučenca po pravičnosti naredi iz krvnika, vernika in Božjega otroka. Poseg, ki iz Savla, preganjalca Cerkev, dela Pavla, apostola evangelija in mučenca Cerkev. Kri mučencev je seme novih kristjanov, ker po njih Bog spreobrača srca krvnikov. Za spreobrnjenje krvnikov in za spreobrnjenje našega naroda se je torej potrebno obračati nanje, ki jih častimo kot mučence vere in resnice.

Tako je predlagana naloga dvojna: molitev in priprošnja k našim mučencem, da se izkažejo kot učinkoviti posredniki milosti spreobrnjena in prenovala Cerkev in celotnega našega naroda. Ter pokora in zadoščevanje za naše grehe, ne le osebne, temveč tudi narodne grehe, zoper vero in življenje, zoper upanje in Cerkev in zoper ljubezen, ki je Bog sam.

Ta naloga je samo duhovna. To je izključno duhovni boj, ki ga razume in sprejema le vernik, ki se globoko zaveda, da je nevidni svet bolj stvaren in resničen kakor materialni svet, ki mine, se spreminja in izgine. To je boj za dušo in pripadnost, izkaže se v identiteti, ki zaznamuje človeka na prav poseben način. Tu ne štejejo puške in ne denar, mediji ali politična moč, tu največ šteje milost, ki jo lahko pridobijo le Božji prijatelji, ki so se naučili nositi križ. Božje kraljestvo tudi zdaj trpi silo in le silni ga otemajajo! Ta boj je mnogo težji in zahtevnejši kakor je bil boj za svobodo in demokracijo, boj za resnico in pravico, in mnogo težji kakor je bitka za povrnitev dobrega imena. Zmaga in poraz duhovnega boja se spozna šele v večnosti.

Želim si in prosim, da bi to nalogo prepoznali in bi jo vzeli za svojo. To se mi zdi edina in na nek način zadnja dolžnost naše skupnosti do slovenskega naroda. Znova izmoliti in izprositi od Boga naš narodni obstoj v deželi na sončni strani Alp, od morja do Panonske nižine, od Režije do Hrvaške, od Koroške do morja. Nalogo boste zmogli, če boste svojo izkušnjo zvestobe in žrtve ohranili za ljubezensko delo zadoščevanja in žrtve. Vaš dobiček pa bo pravočasna in času primerna sprememba, ki jo zahteva dana-

šnji čas od skupnosti, da bo obstala in živela naprej. Ne gre namreč le za generacijsko zamenjavo. Gre za pravo prelevitev skupnosti v novo stvarnost, saj mora skupnost postati kakor gosonica, ki se zabubi, da lahko postane metulj. Metulj in gosonica sta sicer isto bitje in vendar tako različna. Šele metulj v polnosti izpolni smisel in namen gosonice. Živeti pomeni sprejemati sedanost, sanjati prihodnost in ohranjati življenjske sokove preteklosti. A preteklost pomeni tudi pustiti zadaj, kar je izpolnilo svoj smisel in namen. Ne moremo vsega vleči s seboj. Brema postane pretežko in moreče in če ničesar ne opustimo, potem nas preteklost zaduši in na koncu tudi ubije.

Nismo torej tukaj zbrani, da bi objokovali dogodke, ki jih ni mogoče več spremeniti. Že dolgo let je, kar so se domobranske proslave iz objokovanja in bolečine strašnih dni izgube spremenile v občudovanje junaštva ob sprejemanju žrtve mučeništva in poudarjanja naše odgovornosti do njih in do slovenskega naroda. Zdaj je že čas, da postanejo pomirjen spomin, ki nam pripoveduje od kod prihajamo in na kom temeljimo, da bomo v zvestobi samemu sebi, brez strahu, brez oklevanja, pogumno stopili na pot prihodnosti.

(Konec)

NOVICE IZ SLOVENIJE

CELICE, LASERJI IN ŠE KAJ

Raziskovalca Matjaž Humar z odseka za trdne snovi Instituta Jožef Stefan in Seoku-Hyun Yunu s harvardske medicinske fakultete v ZDA sta v človeško celico prvič uspela vgraditi laser. Pokazala sta tudi, da maščobne celice, prisotne v našem telesu, že same po sebi vsebujejo laserje, ki jih je potrebno le aktivirati, so sporočili z instituta.

CENE ŽIVLJENJSKIH POTREBŠČIN V JULIJU

V Sloveniji so se cene življenjskih potrebščin julija na mesečni ravni znižale za 0,8 odstotka, na letni pa za 0,4 odstotka, je objavil statistični urad. Na deflacijo na mesečni ravni so precej vplivale poletne razprodaje, k letni pa so največ prispevale nižje cene naftnih derivatov. Povprečje v zadnjih 12 mesecih kaže na 0,4-odstotni padec cen.

SPOMENIK PRVI SVETOVNI VOJNI NA CERJU

Državni svet Republike Slovenije, Občina Miren-Kostanjevica in Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske so podpisali dogovor o sodelovanju pri ustanovitvi spominskega parka Cerje.

Vsi trije podpisniki ugotavljajo, da v Republiki Sloveniji ni primerne osrednjega spominskega in protokolarnega pomnika, posvečenega prvi svetovni vojni in zlasti soški fronti. Ker pomnik braniteljem slovenske zemlje stoji na liniji takratne soške fronte (med Mirnom in Opatjem selom), je razgledni vrh Cerje s svojim pomnikom primerna točka za takšno obeležje. Na tem območju bi vzpostavili Spominski park Cerje, ki bi vključeval mesto, kjer bi slovenske in tuje delegacije s simboličnim polaganjem vencev izrazile spoštovanje do poznavanja evropske zgodovine s sporočilom, da se kaj takega nikoli več ne ponovi.

DRUŽBA ELAN PREHAJA V NOVE ROKE

Lastniki družbe Elan - SDH, DSU, Triglav naložbe in Modra zavarovalnica - so z Merrill Lynch International in Wiltan Enterprises Limited podpisali pogodbo o prodaji 100-odstotnega deleža Elana. Wiltan Enterprises, katerega lastnik je sklad VR Global Partners, bo imel 95,1-odstotni, Merrill Lynch International, ki je v lasti Bank of America Merrill Lynch, pa 4,9-odstotni lastniški delež. Prodajalci pravijo, da bosta kupca Elanu omogočila nadaljnji obstoj in dokončno ureditev razmerij s finančnimi in drugimi upniki ter da si bosta prizadevala zagotoviti vire financiranja za Elan za namen vračila nedovoljene državne pomoči v višini 12 milijonov evrov.

PO SVETU

KRIZA MIGRANTOV

Položaj prekomorskih pribežnikov v Evropi se zapleta. Zadnji čas se največ pozornosti posveča francoskemu mestu Calais, kjer se jih je nabralo na tisoče, ki skušajo vdreti v predor pod Rokavskim prelivom, prek katerega iščejo pot v boljše življenje v Veliki Britaniji. Francoska policija je v soboto ponoči preprečila približno tisoč poskusov vdorov na 650 hektarjev velikem območju predora; v nedeljo pa približno tisoč sedemsto. Vlada britanskega premierja Davida Camerona pa načrtuje ukrep, ki najemodajalce obvezuje, naj preverijo status najemnikov. V parlament naj bi ga vložila jeseni. Cameron je obljubil tudi, da bo država deportirala več nezakonitih migrantov, da bi tako pokazala, da ni varno zatočišče. »Evropska komisija se zaveda položaja z migranti v Calaisu. Zaveda se, da je tam vse slabše. Podpiramo in pozdravljamo sodelovanje Francije z Brusljem. Pripravljeni smo pomagati v tehničnih zadevah,« je sporočila tiskovna predstavnica Evropske komisije

GRŠKA BORZA

Borza v Atenah je po dobrem mesecu pretekli ponedeljek, 3. avgusta, spet odprla vrata. Prvi dan ponovnega trgovanja je bilo največ pritiska na delnicah nekaterih večjih bank, ki so v prvih nekaj urah trgovanja izgubile približno 30 odstotkov. Potem ko je z njihovih računov v pol leta odteklo več kot 40 milijard evrov, so namreč močno oslABLJENE in nujno potrebujejo dokapitalizacijo. Osrednji indeks borze v Atenah, ki je bila zaprta pet tednov, je 23 odstotkov pod izhodiščem. Analitiki ocenjujejo, da se bodo razmere najprej še precej poslabšale, šele nato se bodo začele izboljševati.

SIRIJA TRPI NAPREJ

Posebni odposlanec Združenih narodov za Sirijo je nemirno državo povabil k sodelovanju na posebnih tematskih razpravah, ki bi spodbudile nova pogajanja o prenehanju krvavega notranjega spora. Svetovna organizacija načrtuje oblikovanje mešanih delovnih skupin, da bi nasprotni strani v Siriji le zblížale stališča. Za zdaj namreč

PISALI SMO PRED 50 LETI

KDO UNIČUJE SLOVENSTVO?

»Komunistična oblast vodi v najbolj refinirano tiranijo in najbolj surovo izkoriščanje. Ta oblast je postala jarem, pod katerim se cedi kri in znaj delavskih množic.«

»Nobene druge revolucije niso toliko obljubljale in tako malo dale.«

Komunistična tiranija je »zavarovanje privilegijev in roparskega plena s pomočjo novega razreda. Kajti komunistična revolucija, ki so jo vodili v imenu odstranjevanja razredov, se je izpridila v neomajno oblast enega samega razreda. Vse ostalo, kar o tem pripovedujejo, je navadna sleparija.«

Tako je Milovan Djilas, ki je kot zgrajen komunist dobro poznal komunizem, podal sliko rezultata komunistične revolucije. ...

SLOVENC V ARGENTINI

Berazategui. V Berazateguiju smo imeli spominsko proslavo našim padlim junakom v nedeljo, 1. avgusta, ob 4. popoldne, kjer je g. Jože Guštin daroval sv. mašo. ... Gdč. Jelka Puckova, predsednica deklishe organizacije, je doživeto podala Balantičevo »Zasuta usta«. Spominski govor je imel g. Ivan Korošec. ... Nato so fantje zaigrali prizor iz Vetrinja. ... Zadnja točka je bila zborni nastop deklet. Štrbenčeva Lučka v narodni noši in zbor deklet ter v ozadju glas so podali v zboru recitacijo, ki jo je napisal Ivan Korošec. ...

Županova Micka in Čašica kave na odru Slomškovega doma. Linhartovo veseloigro Županova Micka smo starejši večinoma videli že doma. Saj ga najbrž ni bilo podeželskega odra, kjer je ne bi igrali. Ljudje so igro spremljali z veseljem, saj je to prava ljudska igra, iz katere diha prirska domačnost, kmečko zdravje in zdrava šegavost.

Obe predstavi v Slomškovem domu v soboto, 24. in nedeljo, 25. julija sta bili polnoštevno obiskani. ...

Gledališkemu odseku Slomškovega doma želimo mnogo uspehov, zlasti pa primerno gledališko dvorano, kjer bo mogoče razvijati tem popolneje gledališko ustvarjalnost.

(Svobodna Slovenija, 5. avgusta 1965 - št. 31)

soglasja o poti naprej ni. Čeprav se po dveh mesecih srečevanj s ključnimi dejavniki sirske državljanske vojne zdi, da se ne zmorejo premakniti z mrtve točke, je odposlanec Staffan De Mistura poudaril, da je treba ohraniti napore za reševanje spora. Zato namerava Sirce povabiti na vzporedne tematske razprave prek mednarodnih delovnih skupin, ki bi se osredotočale na zaščito civilistov, politična in ustavna vprašanja, vojaške in varnostne zadeve, javne ustanove in obnovo.

REŠITEV V NIGERIJU

Nigerijska vojska je sporočila, da je iz rok islamiistične skupine Boko Haram rešila 178 ljudi, med njimi sto otrok. Kdaj je izvedla operacijo, ni znano. Nigerijska vojska je v zadnjih mesecih poslala več podobnih sporočil. Medtem z nemirnega območja na severovzhodu države prihajajo številne novice o novih napadih skrajnežev. V nedeljo so v eni od vasi po navedbah prič ubili 13 ljudi.

TURŠKI NAPADI

Turške zračne sile so znova napadle domnevne položaje Kurdske delavske stranke na severu Iraka. Pri tem naj bi bilo ubitih najmanj osem civilistov. Mediji poročajo, da je Turčija v napadih doslej ubila približno 260 pripadnikov Kurdske delavske stranke. Turčija sicer trdi, da gre pri vsem za protiteroristično ofenzivo proti skrajni Islamski državi in Kurdski delavski stranki po vrsti napadov na turških tleh. Zračni napadi so se doslej osredotočali na kurdske upornike, ki so v prvih bojnih vrstah pri spopadih z džihadisti Islamske države.

RESUMEN DE ESTA EDICION

PROBLEMAS CON CROACIA

Es artículo central y el editorial de este número están dedicados al diferendo limítrofe con Croacia acerca de la salida al mar, que está en proceso arbitral en La Haya. Como informáramos, a raíz de escuchas telefónicas publicadas en la prensa croata entre el representante esloveno en el tribunal, Jernej Sekolec, y Simona Drenik, funcionaria del ministerio de Relaciones Exteriores, Croacia anunció su retiro del proceso arbitral. No ayudó siquiera un llamamiento del Comité Europeo, ni las exhortaciones de las autoridades eslovenas. En Zagreb dieron por concluido el proceso arbitral. Del lado esloveno se sospecha, que todo corresponde a una operación política, en la que están involucrados los servicios secretos. El gobierno croata, próximo a las elecciones generales, está con una mala imagen y pocas chances de ganar. Este episodio, que toca el sentimiento nacionalista del elector croata, le permite remontar las encuestas. Parece que poco importa la solución de un diferendo limítrofe, que en estas circunstancias puede prologarse indefinidamente. (Pág. 1)

LA FIESTA DE SAN LUIS

Se trata del patrono de la niñez y la juventud. Por eso todos los años para esta fecha los chicos de nuestros cursos de esloveno se reúnen, para honrarlo. Fue el domingo 12 de julio en el Centro Esloveno de Buenos Aires. Tras la misa hubo un acto de homenaje a los caídos en la guerra ya la revolución comunista. Luego, en el salón, el curso Balantičevo šola de San Justo presentó una obra "De paseo con la Luna", que atrajo la atención de chicos y grandes. Personajes humanos y de una aventura cósmica dieron pie a distintas situaciones, resueltas con gracia y calidad. Tras un merecido aplauso se agradeció a todos los participantes por una tarde feliz y entretenida. (Pág. 3)

EL TESTIMONIO

Concluye en este número la publicación del testimonio de un ex combatiente. El Sr. Stane Mustar presentó, en el acto de homenaje a las víctimas en Naš dom de San Justo, sus recuerdos, relatando las situaciones en Eslovenia durante la guerra y su participación en los trágicos hechos que marcaron a fuego la historia eslovena. Describe las luchas con los comunistas, las traiciones, el final de la guerra y el exilio. (Pág. 3)

GUARDIAN DE LA MEMORIA

En el Centro Esloveno de San Martín también honraron la memoria de nuestros héroes, caídos en la guerra y la revolución. La idea del acto la tomaron de un poema de Branko Rebozov, donde sugiere que nuestros centros sean "guardianes de la memoria", enseñando a los jóvenes acerca de lo sucedido a sus mayores y a conservar y honrar su historia. En ese sentido siguieron los recitados, cantos, recuerdos gráficos de otras evocaciones y el canto final de "Moja domovina" (Mi patria), antigua canción considerada como el himno de los "domobranci". Fue una evocación sentida, que ayuda a guardar la memoria histórica de nuestra emigración. (Pág. 4)

MUČAČAS A BARILOCHE

El coro femenino de San Martín, que actúa bajo el nombre de "Mučačas" realizó una visita a San Carlos de Bariloche. Se trata de doce chicas y el guitarrista Toni Podržaj. Pero no cantó solamente para la colectividad, sino que presentó un concierto a beneficio de la parroquia de la Inmaculada Concepción, cuya iglesia fue afectada por un incendio. La presentación, llevada a cabo en el salón del hotel Patagonia Sur, fue masivamente concurrida. Hubo canciones tradicionales eslovenas, folclóricas argentinas y del repertorio internacional. El concierto despertó entusiasmo entre los oyentes, que prodigaron a las intérpretes una merecida ovación. En el viaje no faltó u recorrido turístico por los hermosos lugares de nuestros lagos del sur. (Pág. 6)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Jorge Komar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **svobodna.ba@gmail.com**
Za Društvo ZS: Jure Komar / **Urednik:** Tone Mizerit
Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Jože Horn, Metka Mizerit, Marko Kremžar, Mirjam Šenk, Lučka Oblak, Stane Mustar, Vera Breznikar Podržaj, Regina Leber, Danica Malovrh, Andrej Poznič in Saši Podržaj.
Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina in Časnik.si.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 1.100.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 1.545.-; beli papir \$ 1.755.-; Bariloche; \$ 1.300.-; obmejne države Argentine, 270.- US dol.; ostale države Amerike, 300.- US dol.; ostale države po svetu, 330.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 250.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618
Dis. 2089de Lucía Bogataj
Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
Tel. 4441-1264/1265**GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji.** Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com**Dra. Ana C. Ferreras de Kocar** - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y jueves de 16 a 19 hs. Avellaneda 174 1º Piso / (1704) Ramos Mejía, Buenos Aires. Tel.: 4469-2318 Cel: 15-6447-9683 e-mail: ferrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.**Planika catering - Ani Rode**
Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495**VERA WINES - VINOTEKA**
Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.**POSREDOVANJA PATAGONIA Storitve**
María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

DOBRODELNI KONCERT

Članice vokalne skupine Muččas smo letos nadaljevale turnejo po Argentini. Po uspešnem spomladanskem koncertu v Mendozi smo

gostitelji in nas peljali do Slovenskega planinskega društva, kjer smo se nastanili. Dan smo preživeli ob jezeru Nahuel Huapi in čudovitem razgledu na

drugi konec tedna v juniju preživeli med rojaki v mestu Bariloche. V soboto, 13. junija smo priredili koncert ne samo za slovenske rojake, ampak tudi za bariloške domačine.

Skupino sestavlja dvanajst pevk, kitarist Toni Podržaj in zborovodkinja prof. Lučka Marinček Kastelic. Z njo smo že v otroških letih v Rožmanovi šoli gojile ljubezen do slovenske pesmi. Od takrat naprej smo vadile za kak nastop, leta 2011 smo pričele redno vaditi kot vokalna skupina.

V petek, 12. junija so nas na letališču čakali

bariloške zasnežene gore. Seveda ni manjkala degustacija bariloške čokolade. Zvečer, medtem ko so pekli asado, smo vadile v društveni dvorani.

V soboto zjutraj smo se napotili v koncertno dvorano v Hotel Patagonia Sur, kjer smo vadili za koncert. Predsednik društva, Milan Magister, je poskrbel za zvok, prof. Ani Arnšek Magister pa nas je spremljala na orglah pri sledečih pesmih: Ave Maria in I will follow him. Kosili smo pri družini Hernández Smersu. Zvečer smo se vrnil v hotel in priredili dobredelní koncert za obnovo cerkve

Muččas v Bariločah

Brezmadežnega spočetja, ki je avgusta 2014 povsem pogorela. Dobrodošlico nam je izrekel predsednik slovenskega društva. Koncert je bil razdeljen na dva dela. V prvem delu so donele predvsem slovenske narodne pesmi: Ave Maria - Bach/Gounod, Šumi, gozd zeleni - D. M. Šijanec, prir. Anka Gaser, V Pliberci v jarmaci - prir. Luka Kramolc, Šopek narodnih pesmi - prir. M. Tomc, Slovenija, odkod lepote tvoje - S. V. Avsenik, Lastovki v slovo - Makso Pirnik, Žabe - Vinko Vodopivec.

Odmor je Toni Podržaj popestril s kitaro. V drugem delu smo zapele: Popurri milongas - prir. F. Ballesteros, Carnavallito quebradeño - Hnos. Ábalos, Compadre del sol - A. Cuadros, Ay triste que vengo - Juan del Encina, Si la nieve resbala - Asturias, El adivinador - M. E. Walsh, Aquarella - Toquinho, I will follow him - prir. Johann Pinte. Za bis smo poddelili naslednji pesmi: Hallelujah - Leonard Cohen in Dajte, dajte - Aldo Kumar. Navdušeni publiko smo

posvetili še zadnjo pesem in sicer Šumi, gozd zeleni. Tokrat nas je s petjem in recitacijo spremljal Janez Mežnar.

Zborovodkinja se je zahvalila vsem, ki so nas gostoljubno sprejeli in pomagali pri organizaciji koncerta. To so bili: Klavdija Kambič in Milan Magister v imenu Planinskega društva, družina García Bertone, ki nam je odprla vrata Hotela Patagonia Sur, Marta Jerman pri vzponu na Campanario, župnik Jorge Pliawzer, Marjan Kastelic z družino ter Eva Smersu in Damian Hernández. Župnik Jorge se nam je zahvalil za dobredelní koncert. Po koncertu smo pozdravili rojake iz Bariloche in smo

nato šli v picerijo, kjer nas je društvo gostilo.

V nedeljo, smo pele mladinske pesmi pri slovenski sveti maši v cerkvi Marije Pomočnice. Zajtrkovali smo v župniji Brezmadežnega spočetja in si ogledali, kako poteka gradnja nove cerkve. Po kosilu smo se s sedežnico vzpeli na goro Campanario in se peljali po turistični točki »Circuito chico«.

Koncert je podprl Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Vrnili smo se v Buenos Aires v nedeljo zvečer z velikim zadovoljstvom in veseljem, ki ga bomo še naprej delili na naših koncertih.

Muččas

OBVESTILA

SOBOTA, 8. avgusta:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
SOBOTA, 15. avgusta:
Ob taktu barv XIII v San Martinu, ob 20. uri.
NEDELJA, 16. avgusta:
Romanje v Lourdes.
ČETRTEK, 20. avgusta:
ZSMŽ San Martin vabi na sestanek v Domu ob 16. uri. Govoril bo dipl. časnikarg. Tone Mizerit »Kam greš Argentina?«
SOBOTA, 22. avgusta:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.
Na Pristavi ob 20.30, kulturni večer.
NEDELJA, 23. avgusta:
Kosilo upokoencev ob 13 uri v Našem domu.
SOBOTA, 29. avgusta:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

SLOVENCİ IN ŠPORT

DVE MEDALJI RAJMONDU DEBEVCU
Slovenska strelska reprezentanca je osvojila na letošnjem evrop-

Rajmond Debevec

skega prvenstva z orožjem malega in velikega kalibra ter puško šibrenico na Pragerskem in v Apačah dve odličji. Za obe je poskrbel Rajmond

Debevec, ki je najprej osvojil srebrno kolajno v neolimpijski disciplini velikokalibrska puška leže na 300 metrov. Bronasto odličje pa mu je pripadlo v disciplini velikokalibrska puška trojni položaj na 300 metrov.

TRI MEDALJE V PLEZANJU

Na tretji letošnji tekmi za svetovni pokal v težavnostnem plezanju v avstrijskem Imstu so s svojimi nastopi navdušili tudi slovenski predstavniki. Mina Markovič je, tako kot na evropskem prvenstvu v Chamonixu, osvojila prvo mesto, druga je bila Janja Garnbret, medtem ko je Domen Škofic tekmo končal na tretjem mestu.

TEŽKA PRTLJAGA Z MEDALJAMI

Slovenska reprezentanca se iz Gruzije, kjer je potekal olimpijski festival evropske mladine, vrača s 16 odličji, petimi zlatimi, šestimi srebrnimi in petimi bronastimi. Priborila si jih je v plavanju (posamezno

OSEBNE NOVICE

SmrtV San Andresu (San Martín) je umrla **Tini Sever roj. Škerjanec** (87); **Elizabeta Skvarča roj. Kavčič** (86); **Pavla Smerkar roj. Selan** (88); v CABA pa **Edvard Marušič** (57).

Naj počivajo v miru!

skem prvenstvu z orožjem malega in velikega kalibra ter puško šibrenico na Pragerskem in v Apačah dve odličji. Za obe je poskrbel Rajmond

ZVEZA SLOVENSkih MATER IN ŽENA - PRISTAVA
vas pristrčno vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto, 22. avgusta 2015, ob 20.30 uri na Pristavi
Spored obsega nastop mladih glasbenikov in krajšo gledališko igro

SREČA IN NESREČA

Režija: Marija Zurc
Vsebina igre je primerna tudi za otroke
Po predstavi bodo na razpolago slane in sladke dobrote.

Vesele bomo vaše prisotnosti!

SLOVENSki DOM SAN MARTIN

OB TAKTU BARV

AL COMPÁS DE LOS COLORES 15-08-15

20.00 - RAZSTAVLJA

ADRIANA OMAHNA

ANASTAZIJA POD JUŽNIM KRIZEM

GLASBIN INTERJEZO: Vokalna skupina MUČČAS

SLOVENSki DOM SAN MARTIN
RAMON CARRILLO 2362 - SAN MARTIN
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

21.00 - KONCERT

„ENSAMBLE IB“

- Toni Podržaj -

Gostitelj: Pejski zbor San Martin
Pevovodkinja: prof. Lučka Marinček Kastelic

Vas pričakujemo!